

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

Teksto suvokimo vertinimo instrukcija

2010 m. valstybinis brandos egzaminas (pakartotinė sesija)

Sigitas Geda. *Paskutinis iš titanų*

Kl.	Galimi atsakymai	Vertinimo aspektai	Taškai
1	(Sau ir visiems) atskleisti / išsiaiškinti / aptarti, kodėl Maironis laikomas didžiausiu lietuvių poetu. // Siekia įrodyti, kad Maironis pagrįstai laikomas didžiausiu lietuvių poetu.	Būtina nurodyti veiksmą / ketinimą ir objektą.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta.	0
2	Šalia didelio menininko būtinai randasi jo vertas amžininkas. // Didieji poetai tautos gyvenime iškyla ne po vieną.	Teisingai nurodytas dėsniumas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
3	Moderniame pasaulyje nyksta poetinio mąstymo esmė – per daiktiškumą / konkrečius daiktus išreikšti abstrakčias / visuotines idėjas. // Poetinio mąstymo, skirtingai nei technokratinio, esmė – ... Poezija per konkrečius daiktus reiškia idėjas. // Tikra poezija atspindi ir daiktiškąjį, ir idėjų pasaulius.	Būtina pabrėžti poetinio mąstymo kaitą ir ypatingumą.	2
		Atskleista poetinio mąstymo esmė, bet nekalbama apie mąstymo kaitą.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
4	<u>Panašūs</u> : abu patyrė dievišką įkvėpimą / apreiškimą. <u>Skiriasi</u> : A. Baranauskas vaizduoja tikrovę, bet jos ribų neperžengia, o Maironis – ir tai, kas yra už matomos tikrovės ribų / pasaulio paslaptį / gelmę. // Baranauskas tik nurodo tikrovės paslaptis, o Maironis jas ir atskleidžia.	Teisingai nurodytas panašumas ir skirtumas (būtina nurodyti tikrovės ir paslapčių aspektus).	2
		Teisingai nurodytas panašumas arba skirtumas (abu aspektai).	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama (apie skirtumą).	0

5	<u>Panašumas</u> : Maironis toks pat talentingas / didis menininkas; <u>Skirtumai</u> : 1. Maironis gimė kitu laiku / vėliau; 2. Maironis gimė kitoje vietoje (toliau nuo kultūros centrų / periferijoje) nei didieji Europos menininkai.	Teisingai nurodytas panašumas ir 2 skirtumai.	3
		Teisingai nurodytas 1 panašumas ir 1 skirtumas arba 2 skirtumai.	2
		Teisingai nurodytas panašumas arba skirtumas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
6	Amžinybę ir laikinumą. / Begalybę ir baigtinumą. / Idealybę ir tikrovę.	Du taškai skiriami už tuo pačiu loginiu pagrindu sudarytą priešpriešą.	2
		Teisingai įvardytas vienas būties aspektas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta.	0
7	Tinkamas būdas – puoselėti savo lietuviškumą / gyventi ir kurti savitai / savo tautos kultūrą kurti gimtąja kalba. Netinkamas būdas – kopijuoti kitų tautų patirtį / sekti kitomis tautomis / tapatintis su kitomis tautomis / savo tautos kultūrą kurti svetimomis kalbomis.	Teisingai nusakyti abu būdai.	2
		Teisingai atskleistas vienas būdas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
8	Padedą / saugo / stiprina (ir laimėje, ir nelaimėje).	Apibendrintai nurodytas poveikis.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
9	Maironio kūryba prilygsta šventraščiui: 1. kalba apie tautai svarbiausius / esminius dalykus / atskleidžia vertybes (geroji naujiena, t.y. Evangelija); 2. įspėja apie pavojus / dėl ateities / ko tikėtis (pranašystė apie pasaulio pabaigą – Apokalipsė).	Teisingai paaiškintos kultūros ženklų prasmės.	2
		Teisingai paaiškintas vienas kultūros ženklas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
10.1	1. Metonimija; 2. Metafora.	Teisingai įvardytos dvi priemonės.	2
		Teisingai įvardyta viena priemonė.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta.	0

10.2	1) Skaitydami Maironio romantinę / idealistinę poeziją 2) galime suvokti savo moralumą / -o lygį. // 1) Pagal Maironio poezijos idealus / vertybes 2) galime vertinti savąsias.	Teisingai paaiškintos metonimijos ir metaforos prasmės sakinyje.	2
		Paašškinta viena prasmė.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0
11.	(Abi pastraipos pradedamos) retoriniais klausimais.	Teisingai nurodyta stilistinė priemonė.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta.	0
12.	Pirmoje pastraipoje suformuluotas rašymo tikslas / iškeltas klausimas, paskutinėje pastraipoje suformuluota pagrindinė mintis / pateiktas apibendrintas atsakymas į pirmos pastraipos klausimą.	Teisingai paaiškintos pastraipų sąsajos.	2
		Teisingai nurodytas vienas – pirmos arba paskutinės pastraipos – argumentas.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta.	0
13.	Autorius atskleidžia / įrodo, kad 1) Maironis pranoksta (visus) kitus lietuvių poetus ir 2) prilygsta didiesiems Europos menininkams, nes 3) per trumpą (žmogui skirtą) gyvenimą sukūrė / išreiškė lietuvių tautinius idealus / vertybes.	Turi būti palyginta su lietuvių ir Europos menininkais ir atskleistas talento / kūrybos mastas.	3
		Teisingai suformuluotos 2 priežastys.	2
		Teisingai suformuluota 1 priežastis.	1
		Neatsakyta. // Neteisingai atsakyta. // Cituojama.	0